

Projektrapport

Tillsyn av handel med åldersreglerade varor i butiker i Skövde kommun

2026-04-15

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

ADRESS

Hertig Johans torg
541 83 Skövde

TELEFON

0500-49 36 30

E-POST

info@miljoskaraborg.se

WEBBPLATS

www.miljoskaraborg.se

Detta gjorde vi

Vi genomförde tillsyn av handel med tobak, tobaksfria nikotinprodukter, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt vissa receptfria läkemedel i 42 butiker i Skövde kommun. Totalt omfattade tillsynen 142 kontroller eftersom en butik kan sälja flera olika åldersreglerade varuslag.

Tillsynen gjorde vi dagtid som rutintillsyner enligt ett standardprotokoll. Vi kontrollerade bland annat märkning på varor, marknadsföring, att försäljningsanmälan gjorts i rätt ordning samt butikernas rutiner för ålderskontroll.

Detta var de första tillsynsbesöken som gjorts av försäljningen av åldersreglerade varor sedan Miljösamverkan östra Skaraborg tog över tillsynsansvaret i medlemskommunerna. Utöver kontrollerna har vi också informerat verksamhetsutövarna om Miljösamverkan och det nya taxesystemet med efterhandsdebiterad timtaxa.

Resultat

Tillsynen visar på god regelefterlevnad i de kontrollerade delarna hos verksamheterna. I de fall vi saknat information om en viss registrering eller information om butikernas egenkontrollprogram har verksamhetsutövarna efter tillsynen kompletterat med de uppgifter som vi efterfrågat.

Ett område som sticker ut där det ofta förekom brister är marknadsföring av tobak och tobaksfria nikotinprodukter, främst på digitala skärmar och i form av upplysta kylskåp, men även offensiv marknadsföring kring nya produkter och smaker. Verksamheterna har endast begränsad möjlighet att påverka utformningen av marknadsföringen eftersom det är tobaksbolagen som förser butikerna med skärmar, kylskåp och skyltning. Efter dialog har butikerna åtgärdat bristerna och Miljösamverkan har inte behövt vidta några ytterligare åtgärder.

Många handlare uttrycker sig positivt kring den nya debiteringsmodellen, där verksamheterna betalar för den tillsyn som utförs i stället för att ha en fast årlig avgift

Vår uppföljning efter projektet

Vi kan konstatera att den regelbundna årliga kontrollen gör nytta, främst för att begränsa marknadsföringen som inte sällan riktar sig till ungdomar. I de flesta verksamheter är kunskapen om regler för marknadsföring och försäljning stor, men tobaksbranschen är kreativ i utformningen av sin marknadsföring.

Den rutin vi tagit fram för vår tillsyn upplever vi fungerar väl, men vi kommer att göra språkliga justeringar i våra kontrollrapporter för att göra det enklare för verksamhetsutövarna att förstå vad det är vi har kontrollerat.

Vad blev nyttan med projektet?

Projektet innehåller i huvudsak två nyttor: information och kontroll. Det gav oss en möjlighet att presentera oss som ny tillsynsmyndighet, informera om vårt arbetssätt och våra taxor och svara på verksamheternas frågor.

I kontrollhänseende medförde projektet minskad exponering för påträngande och uppsökande marknadsföring från tobaksbranschen, främst sådan som riktar sig till ungdomar.

Fakta om projektet

Namn:	Alkohol och tobak 2026 Sprint 1 Butiker åldersreglerade varor
Projektet pågick:	1 januari till 28 februari 2026
Detta granskade vi:	<ul style="list-style-type: none">• Tobaksförsäljning• Försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare• Försäljning av tobaksfria nikotinprodukter• Handel med vissa receptfria läkemedel
Antal anläggningar:	142 kontroller fördelade på 42 verksamheter
Antal anläggningar utan avvikelser:	42

Bilaga. Anläggningar som ingick i projektet

Skövde

Circle K Hallenbergsrondellen
Coop Skövde Vippan
Coop Östermalm
Eko Stormarknad
Godiskällaren
Gulf Bensin och kiosk
Hallonet Livs
Hemköp Rydshallen Skövde
Hemköp Skövde C
Hemmakväll Skövde City
Hentorpshallen
ICA Blomman
ICA Kvantum och Urban Bistro
ICA Maxi Stormarknad Skövde
ICA Nära Norrmalm
ICA Nära Skultorp
ICA Nära Tidån
ICA Nära Timmersdala
Jäsboden
Kandy'z
Kappa Bar Skövde
Lidl Skövde
MR Trumslagaren
OKQ8 Skövde
PJ:s Spelhall
Portalen
Preem Bangårdsgatan Skövde
Pressbyrån Resecentrum Skövde
Pressbyrån Sandtorget Skövde
Pressbyrån Skaraborgs sjukhus Skövde
Saturdaycandy
Sekunden jourlivs
Sigges godis
St1 Sverige AB, Pumpen 2
Stora Coop Skövde
Södra Ryds Närköp
Sörboden
Top Livs
Willys Skövde Stallsiken
Volvo Skänken personalmatsal
Volvo Söderport personalmatsal
ÖoB Skövde